

Rozvoj čítania s porozumením na hodinách prírodovedy

Mgr. Rút Dobišová Adame

Mgr. Oľga Kováčiková

PaedDr. Janette Fabianová

PaedDr. Veronika Hirschnerová (Mrázová)

Metódy na rozvoj čítania na hodinách prírodovedy

1. Z aktovky do rozprávky
2. INSERT
3. Pojmová mapa
4. PLAN
5. Pravda – Nepravda (Porovnaj a rozlíš)
6. KWL
7. CINQUAIN
8. SQ3R
9. 3 – 2 – 1

1. Z aktovky do rozprávky

POMÔCKY: kartičky k danej téme

POSTUP:

1. Žiaci si prezrú obrázky (slová) – vysvetlia ich význam.
2. Vyučujúci začne rozprávať známu rozprávku, pri rozprávaní použije jedno slovo z kartičiek – danú kartičku si vezme k sebe.
3. Žiak, ktorý vie pokračovať, rozpráva rozprávku ďalej tak, že zakomponuje do deja ďalšie slovo alebo obrázok.

POZNÁMKA:

Žiaci sa pri rozprávaní striedajú a zároveň postupne používajú ďalšie slová z kartičiek.

2. INSERT

(Interactive Noting System for Effective Reading and Thinking)

Žiaci počas tichého čítania vyhľadávajú a porovnávajú:

- známu informáciu – čo už vedia,
- novú informáciu – čo nevedia,
- zaujímavosť – čo ich zaujalo.

Symbyly na označenie aktívnej práce:

TOTO SOM VEDEL/-A.

TOTO SOM NEVEDEL/-A.

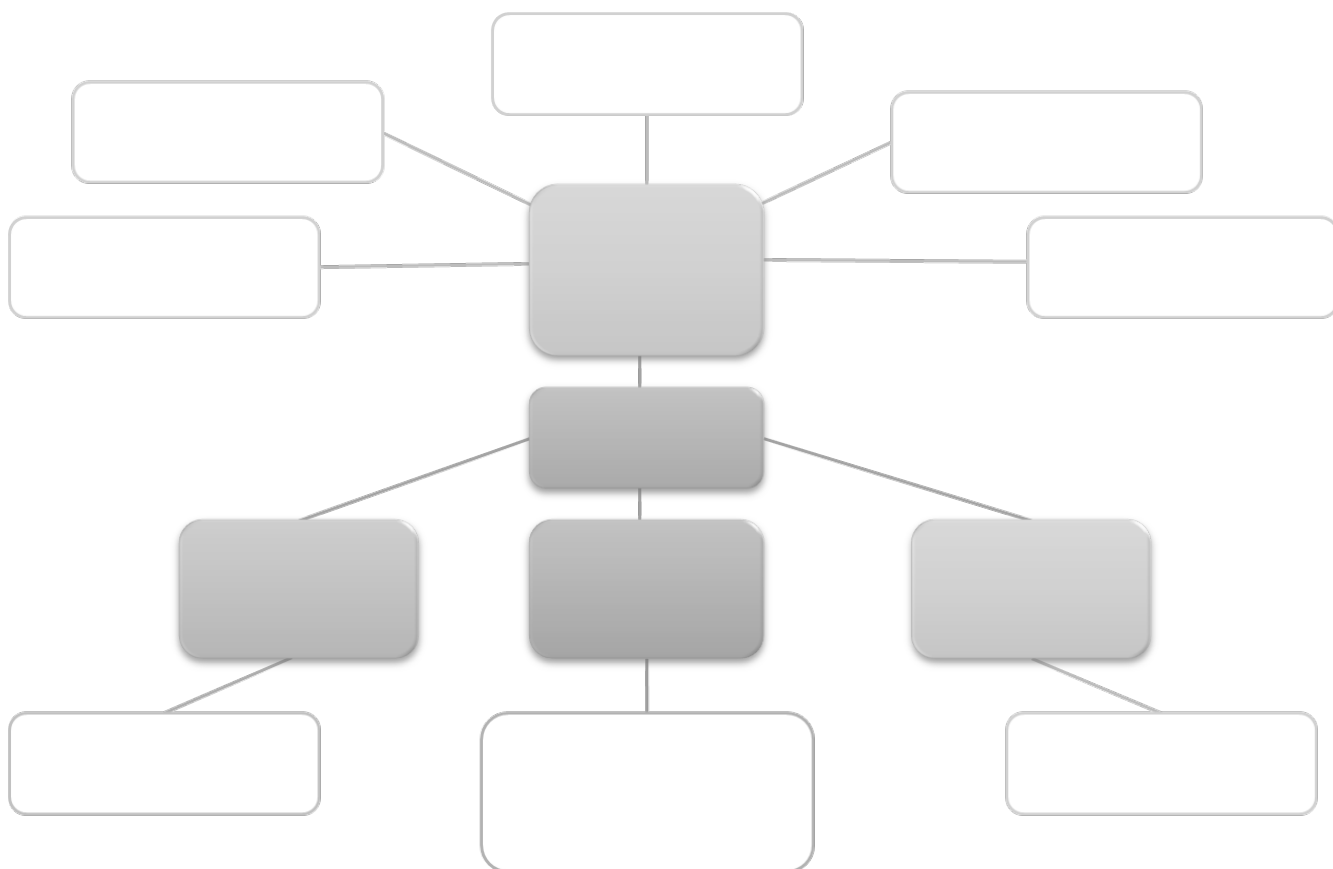
TOTO JE ZAUJÍMAVÉ.

3. Pojmová mapa

PONÚKA:

- využitie skupinovej kooperácie,
- grafické znázornenie myšlienok a pojmov vo vzájomných súvislostiach.

Príklad:

4. PLAN

(Predict, Locate, Add, Note)

Kroky tejto metódy:

1. KROK – predpoklad, predpoveď (Predict)

- odhad obsahu a štruktúry textu,
- spracovanie formou pojmovej mapy na základe názvu, nadpisu, obrázka...

2. KROK – lokalizácia (Locate)

- vyhľadávanie známych a neznámych informácií v pojmovej mape,
- označenie informácií pomocou značiek.

3. KROK – pridanie (Add)

- pripísanie krátkej charakteristiky k vyznačenému pojmu počas čítania.

4. KROK – záznam (Note)

- spracovanie získaných vedomostí z textu,
- voľným prerozprávaním podľa pojmovej mapy, diskusiou...

5. Pravda – Nepravda (Porovnaj a rozlíš)

POSTUP:

1. Prečítaj tabuľku s výrokmi.
2. Napíš do prvého stĺpca odpovede podľa toho, čo o výroku vieš (ÁNO/NIE).
3. Doplň odpovede do druhého stĺpca po prečítaní textu (ÁNO/NIE).
4. Porovnaj odpovede pred čítaním a po ňom.
5. Zhodnot' význam správneho čítania s porozumením.

VÝROK	TOTO VIEM (ÁNO/NIE)	TOTO SOM SI PREČÍTAL/A (ÁNO/NIE)

6. KWL

(What you know?

What you want to know?

What you learned?)

Tabuľka s tromi stĺpcami:

1. **stĺpec** – obsahuje informácie, ktoré žiak o téme vie.
Vyplní ho pred čítaním textu.
2. **stĺpec** – obsahuje informácie, ktoré by sa chcel žiak o téme dozvedieť.
Vyplní ho pred čítaním textu.
3. **stĺpec** – obsahuje informácie, ktoré sa žiak z danej témy naučil.
Vyplní ho po prečítaní textu.

Téma:		
Toto viem:	Chcel/-a by som vedieť:	Naučil/-a som sa:

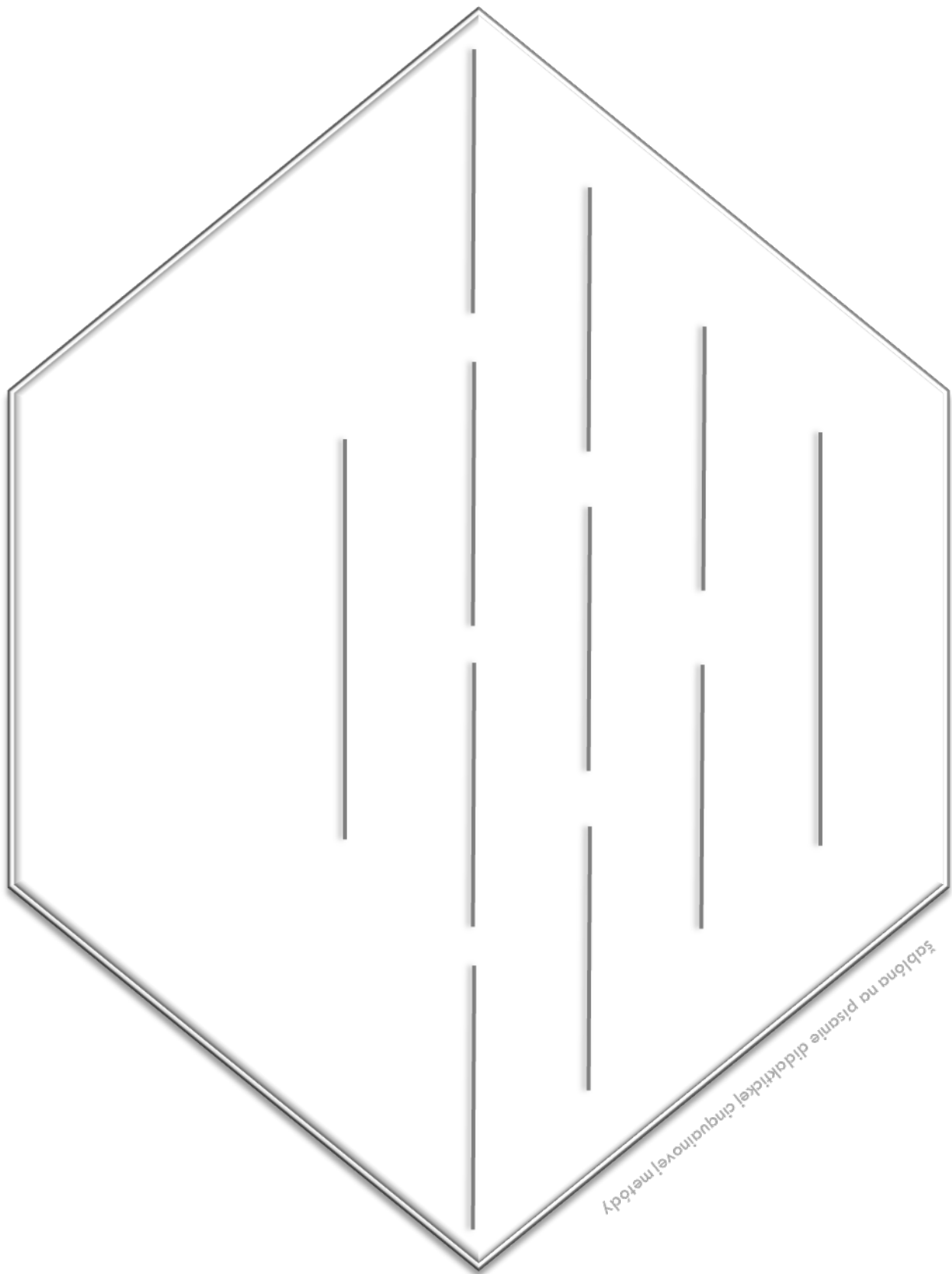

7. CINQUAIN

(päťlístok, hríbik, rebrík)

PRAVIDLÁ:

1. riadok: 1 podstatné meno – vyjadrenie témy jedným slovom,
2. riadok: 2 prídavné mená – opis témy,
3. riadok: 3 slovesá – činnosť, vyjadrenie dejovej zložky témy,
4. riadok: 4 slová – emocionálny vzťah k téme, ucelená veta,
5. riadok: 1 podstatné meno – zhrnutie témy, synonymum.

8. SQ3R

(Survey, Question, Read, Recite and Review)

1. POZERAJ (Survey)
  - žiak si urobí prehľad o téme - nadpis, podnadpisy, obrázky...
2. PÝTAJ SA (Question)
  - žiak tvorí otázky len podľa nadpisu.
3. ČÍTAJ (Read)
  - žiak si prečíta informácie z učebného textu,
  - hľadá odpovede na svoje otázky.
4. ODPOVEDZ (Recite)
  - žiak na základe textu odpovedá na vytvorené otázky,
  - prerozpráva text vlastnými slovami.
5. ZOPAKUJ (Review)
  - žiak odpovedá na otázky bez použitia učebného textu, sumarizácia...

Téma:	
Otázky podľa nadpisu:	Odpovede na otázky:

9. 3 – 2 – 1

Žiak vyhodnocuje získané informácie v nasledujúcich **rokoch**:

3 – Vyhľadá tri informácie, ktoré považuje za dôležité.

2 – Vypíše dve informácie, ktoré ho zaujali.
(nové informácie alebo inak prezentované)

1 – Napíše jednu vec, na ktorú v texte nenašiel odpoveď.

3	<i>informácie, ktoré sa nachádzali v texte a považuješ ich za dôležité</i>	
2	<i>nové informácie, ktoré ťa zaujali</i>	
1	<i>vec, na ktorú si v texte nenašiel/-la odpoveď</i>	